

Melkveehouderij: inkomen historisch laag

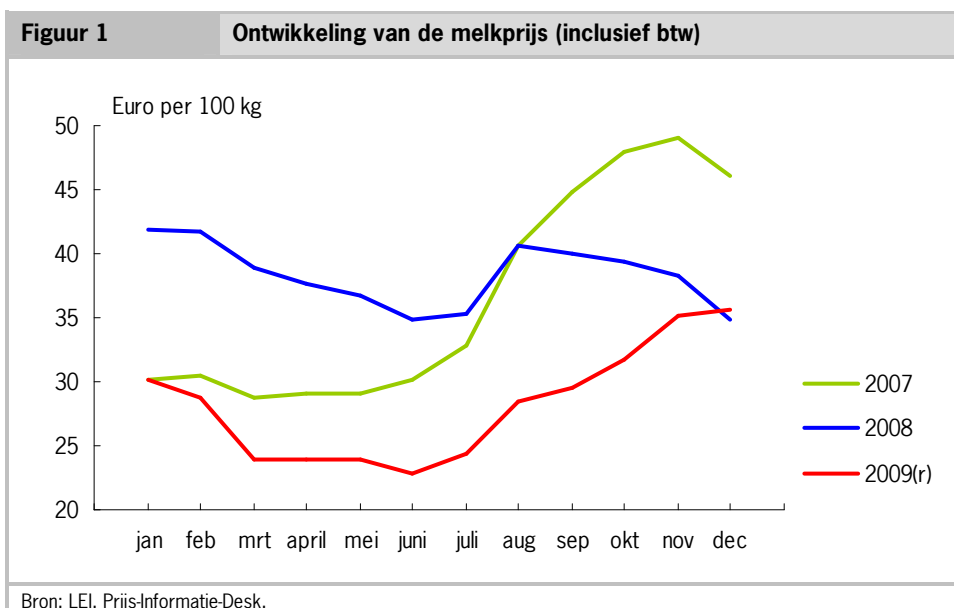
Jakob Jager

De melkveehouders zijn in 2009 geconfronteerd met een fors lagere melkprijs (-27%). In combinatie met de introductie van de afschrijving op het melkquotum (ruim 19.000 euro) resulteert dit in een inkomen uit bedrijf dat op een historisch laag niveau uitkomt van – 8.000 euro. De terugval van het inkomen is met 67.000 euro ongekend groot.

Opbrengsten

In 2009 ontvangen de melkveehouders voor de melk naar verwachting 28 euro per 100 kg. In 2008 was dit nog 38,50 euro (inclusief btw en toeslagen). Deze prijsdaling is de hoofdoorzaak van de inkomensafname. De melkprices begonnen in 2008 aan een daling die tot halverwege 2009 doorzette (figuur 1). De lagere prijs wordt veroorzaakt door een afnemende vraag naar zuivelproducten in 2009 door de economische recessie. In de EU heeft de quotaverruiming in de eerste helft van 2009 niet tot een toename van de melkproductie geleid. In Nederland was er over de eerste 8 maanden wel een stijging van 2,2%. Meer melk werd geëxporteerd in de vorm van melkpoeder (20 à 30%) en in geringe mate in vorm van kaas en boter. Deze export verloopt in 2009 gemiddeld tegen veel lagere prijzen.

De totale opbrengst van het verkochte rundvee is per gemiddeld aanwezige koe ongeveer gelijk gebleven. Slachtkoeien brengen hierbij 60 euro minder op. De opbrengstprijs van nuchtere kalveren is in 2009 circa 30% hoger dan in 2008 en bedraagt ruim 155 euro. In totaal is de omzet op bedrijfsniveau daarmee 700 euro hoger dan in 2008. De aanwas bedraagt ongeveer 4.000 euro vanwege de groei van de veestapel. De prijsmutatie van de aanwas van het gebruiksvee wordt, met terugwerkende kracht, niet meer in het resultaat meegenomen.

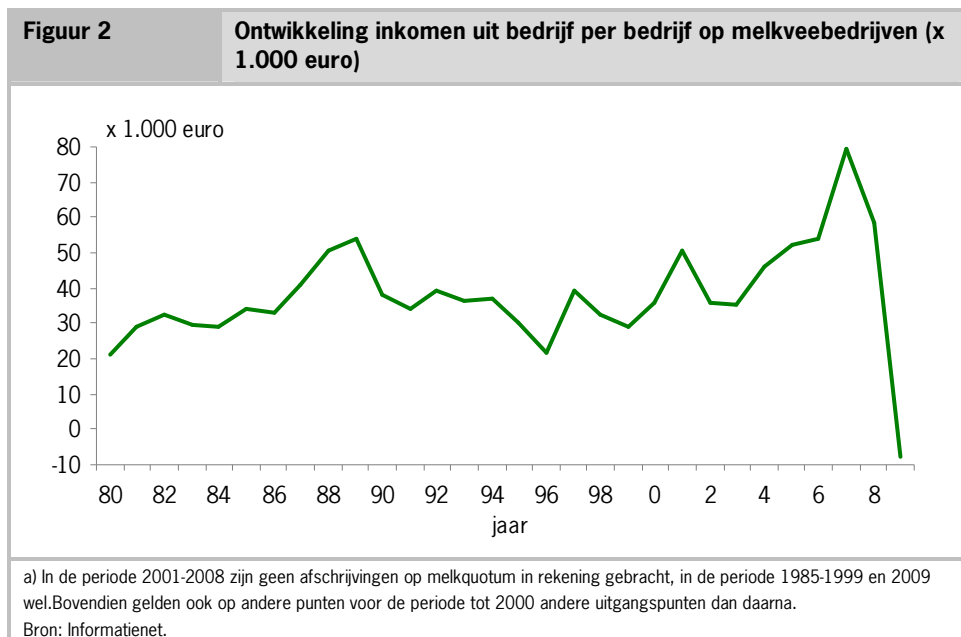

Kosten en inkomen

Lagere prijzen zorgen voor een daling van de voerkosten met 12.000 euro (tabel 1). Door de introductie van de afschrijving over het melkquotum van ruim 19.000 euro zullen de totale kosten met ruim 9.000 euro toenemen tot 251.000 euro. Het inkomen uit bedrijf per onbetaalde arbeidsjaareenheid daalt ten opzichte van het voorgaande jaar met 45.000 euro tot -6.000 euro. Hiermee bereikt het inkomen een historisch dieptepunt (figuur 2). Het tot dusver laagste inkomen bedroeg halverwege de negentiger jaren bijna 22.000 euro. Toen was er sprake van een melkprijs van ruim 33 euro per 100 kg (toen was er uiteraard nog geen sprake van bedrijfstoelagen, maar als daar globaal voor wordt gecorrigeerd, zou het ongeveer 30 euro per 100 kg zijn geweest) en een relatief hoge krachtvoerprijs (bijna 18 euro per 100 kg). Indien er geen rekening wordt gehouden met de afschrijving over het melkquotum dan bedraagt het voor 2009 geraamde inkomen per onbetaalde arbeidsjaareenheid 7.000 euro.

Tabel 1	Resultaten en inkomens van melkveebedrijven, gemiddeld per bedrijf per jaar (bedragen x 1.000 euro)		
	2007	2008	2009 (r)
Aantal bedrijven	18.650	18.460	18.180
Aantal melkkoeien	71	77	78
Oppervlakte cultuurgrond (ha)	45,9	47,3	48,1
Aantal onbetaalde aje	1,48	1,50	1,50
Opbrengsten	283	299	240
Betaalde kosten en afschrijvingen	205	242	251
w.o. veevoer	45,1	60,3	48,5
Inkomen uit bedrijf	80	59	-8
<i>Idem per onbetaalde aje</i>	<i>54</i>	<i>39</i>	<i>-6</i>
<i>Idem excl. afschrijving melkquotum</i>	<i>54</i>	<i>39</i>	<i>7</i>
Inkomsten buiten bedrijf	14	13	15
<i>Totaal inkomen</i>	<i>94</i>	<i>72</i>	<i>7</i>
Besparingen	50	19	-43
Opbrengst per 100 € kosten	90	90	69

Bron: Informatienet.

Inkomen biologisch melkvee hoger dan gangbaar

De inkomensontwikkeling op de biologische melkveebedrijven wijkt in 2009 niet veel af van die op de gangbare melkveebedrijven. De gemiddelde biologische melkprijs is in 2009 ruim 11 euro per 100 kg lager dan in 2008. De biologische melkproductie stijgt met 2%. Het inkomen uit het bedrijf per onbetaalde arbeidsjaareenheid daalt op biologische bedrijven naar -1.000 euro. Deze daling is minder groot dan op de gangbare bedrijven doordat de afhankelijkheid van de melkopbrengsten minder groot is. Daardoor is dit inkomen in 2009 ruim 5.000 euro minder negatief dan dat van de gangbare melkveehouders.

Vleesrunderen: resultaat onveranderd

Voor de bedrijven met vleesrunderen blijft het gemiddelde inkomen gelijk. De daling van de voerkosten met bijna 3.000 euro wordt teniet gedaan door een stijging van met name de vaste kosten. Omzet en aanwas nemen met 3.000 euro toe door goedkoper aangekocht vee. De overige opbrengsten dalen zodat per saldo de totale opbrengsten bijna gelijk blijven. Het inkomen uit bedrijf blijft onveranderd op 1.000 euro per onbetaalde arbeidsjaareenheid.

Schapenhouderij: saldo hoger door lagere voerkosten

Het aantal bedrijven met oien is in 2009 met ruim 5% sterker afgenomen dan gemiddeld over de afgelopen jaren. Deze daling is deels het gevolg van blauwtong in 2007 en 2008. Daarnaast spelen de relatief hoge kosten van elektronische I&R, die in 2010 wordt ingevoerd, voor kleine schapenhouders een rol. De prijzen van de slachtschapen zijn in 2009 hoger, maar die van de slachtlammeren zijn lager. Gemiddeld blijven de opbrengsten per gemiddeld aanwezige ooi gelijk. De kosten van het voer zijn met 15% afgenomen. De totale toegerekende kosten dalen met circa 4 euro per ooi. Het saldo per ooi is in 2009 naar verwachting 4 euro hoger dan in 2008.

Meer informatie:

Rapport 2009-088 *Actuele ontwikkeling van resultaten en inkomens in de land- en tuinbouw 2009*